

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:
dos. Zaur Məmmədov
"14" 02 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050810 - "Turizm işinin təşkili"

Fakültə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: "Turizm siyasəti və planlaşdırılması" İşçi tədris planı kafedranın 11. 02. 2025-ci il 06 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.

Fənnin kodu: İPF-B 13

Tədris ili: II (2024-2025). Semestr: VI

Fənnin tədris semestri: Y - II

Tədris yükü cəmi: Ümumi: 160 saat Auditoiya yükü 45 saat- (30 s. mühazirə, 15 s.məşğələ)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan

AKTS üzrə kredit: 4

II. Müəllim haqqında məlumat:

Fənni tədris edən müəllimin adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: i.ü.f.d.,dos.Zamanov Fizuli Mirzəmməd oğlu

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: Zamanov Fizuli Mirzəmməd oğlu i.ü.f.d.,dos.

Kafedranın hüquqi ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170-a

Məsləhət saati: II-V günlər: saat 12⁰⁰-13⁰⁰

E-mail ünvanı: fizuliz@list.ru

III. Təvsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodiki materiallar:

Əsas

1. "Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış." İnkişaf konsepsiyası. Bakı-2012, 39 səh
2. "Azərbaycan Respublikasında 2016-2020-ci illərdə turizmin inkişafına dair Dövlət Proqramı. 2016.
3. Əli Cabbarov. "Turizmin iqtisadi əsasları". Bakı-2015, 267 səh.
4. Əli Əlirzayev. "Turizmin iqtisadiyyatı və idarə edilməsi". Bakı-2011, 493 səh.
5. Ə.Q.Əlirzayev, E.Ə.Əlirzayev. "Azərbaycanın sosial-iqtisadi problemləri, konseptual yanaşma, maliyyə-büdcə və sahələrarası proqnozlaşdırma mexanizmləri". Bakı-2012, 583 səh.
6. Turizmin əsasları: dərslik / müəllif kollektivi; dosent B.Ə.Bilalov və dos.Ç.G.Gülaliyyə-vin redaktəsi ilə. Bakı, "QHT Nəşriyyatı", 2015. 496 s.
8. Turizmin davamlı inkişafı yerli planlaşdırma üzrə vəsait. Bakı, 2012. 59 səh.
9. Turizmin Qlobal etik məəcəlləsi. Ümumdünya Turizm Təşkilatı. 1999, 6 səh

Əlavə

10. Sabir Rəhimov. Turizm-ekskursiya işinin təşkili. Bakı-2004, 310 səh.
11. V.İ.Yaroçkin, Y.V.Buzanova. "Biznesin və sahibkarlığın təhlükəsizliyinin əsasları". Bakı- 2008, 174 səh.
12. "Yaşıl inkişaf: enerji səmərəliliyi və alternativ mənbələr". Müəlliflər qrupu. Bakı-2014, 143 səh.
13. Yaroçkin V.İ., Buzanova Y.V. Biznesin və sahibkarlığın əsasları. Rus dilindən tərcümə. Bakı-«İqtisad Universiteti»- 2008, 174 səh. (Təhlükəsizlik texnologiyaları).
14. Kadir İOztaş, Turizm Ekonomisi: Genel Turizm Bilgileri, Nobel Nəşriyyatı, Ankara, 2002.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "Otel menecmenti", "Destinasiya menec-mneti" və "Bronlaşdırma sistemləri" kimi fənlərin tədrisi zəruridir.

V. Korerekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Mehmanxana fəaliyyətinin texnologiyası", "Turizm və sosial-mədəni servis xidmətində reklam" və "Peşə etikası və etiket" fənlərinin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI. Fənnin təsviri: Turizm siyasəti dövlətin sosial-iqtisadi siyasətinin tərkib hissəsidir. Turizm siyasəti dövlətin turist sənayesinin turist subyektlərini turist bazarının genişlənməsi inkişafına və onun səmərəli təşkilinə vətəndaşların turist tələbatının ödənilməsinə və turist subyektlərinin səmərəli təşkilinə yönəldilən fəaliyyətə deyilir. Bununla dövlət özünün siyasi-iqtisadi və sosial vəzifələrini reallaşdırır və təkmilləşdirir. Dövlətin turizm siyasəti, məcmuu tədbirlər çoxluğu olmaqla, respublikada bu sahənin iqtisadi-sosial rolunu və iqtisadi sistemdə vəzifələrini idarə etməkdir.

Turist siyasəti strategiya və texnikaya əsaslanır. Turizm strategiyası turizmin inkişafının konsepsiyasını məqsədli proqram və resursların səfərbərliyini əks etdirir. Turist taktikası konkret mexanizmləri və idarəetmə üsullarını müəyyən edir. Belə ki, turizm vergi, turizm xidmətlərinin qiymətləndirilməsini müəyyən edir. Konsepsiyanın əsas məqsədi yüksək keyfiyyətli və rəqəbat qabiliyyətli turizm kompleksini yaratmaq, ona yerli və xarici vətəndaşların tələbatının ödənilməsi imkanlarını genişləndirmək, ali məqsədə nail olmaq üçün əlverişli variantlar tərtib edib və reallaşdırmaqdır.

VII. Davamiyyətə qoyulan tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbənin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir: 50 bal semestr dövründə (o cümlədən 20 bal məşğələ dərslərində fəaliyyətə, 30 bal isə kollektivumun nəticələrinə görə verilir), 50 bal isə imtahanda (hər bir билет 5 sualdan ibarət olmaqla 10 balla qiymətləndirilir) toplayır. Seminar ərzində minimum 2 dəfə kollokvium keçiriləcəkdir. Tələbə kollokviumda iştirak etmədikdə jurnalda 0 (sıfır) bal qeyd olunur.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

Qiymətləndirmə meyarları aşağıdakılardan ibarətdir:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal - suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladıqı balın miqdarı **17 bal**dan az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr dövründə tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunmur.

Tələbənin yekun qiyməti imtahana qədər və imtahanda toplanmış ballar cəmlənməklə aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

Yekun qiyməti qeyri-kafi olan tələbə kursu bitirməmiş sayılır və onu növbəti ildə həmin fənn üzrə dərslərdə iştirak etmək şərtlə yenidən verməlidir.

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülür.

X.Fənn üzrə tədris olunan mövzular:

№	Mövzuların adı	O cümlədən	
		Mühazirə	Seminar
1.	Mövzu 1. Dövlətin turizm siyasəti iqtisadi siyasətin tərkibi kimi. Plan: 1.Turizm siyasəti iqtisadi və sosial inkişafın tərkib hissəsi kimi 2.Dövlətin turizm tənzimlənməsinin əsas məqsədləri və vəzifələri 3.Turizm siyasətinin mexanizmləri, turizm proqramlarının təhlili. 4. Turizm sahəsində dövlət siyasətinin başlıca istiqamətləri 5. Turizm siyasətinin iqtisadi və qeyri-iqtisadi məqsədləri Mənbə: 3,4	4	
2	Mövzu 2: Turizm siyasətinin formalaşmasına iqtisadi mexanizm və vasitələrin təsiri Plan: 1. Turizmdə qiymət siyasəti 2. Turizmdə maliyyə münasibətləri və maliyyə siyasəti 3. Turist fəaliyyətində vergitutuma siyasəti 4. Turizmdə sığortalanmanın xüsusiyyətləri və sığorta siyasəti 5.Turizmdə reklam işi və reklam siyasəti Mənbə: 3,4,5,6	2	
3.	Mövzu 3. Turizmin inkişaf planları və onların hazırlanması Plan: 1.Turizmdə planlaşdırılma siyasəti 2.Turizmdə planlaşdırma prosesi 3. Kurortların planlaşdırılması 4. Şəhər və yerli planlaşdırılma 5. Turizmin xüsusi növlərinin planlaşdırılması 6. Turizmin görməli yerlərinin planlaşdırılması Mənbə: 3,4,5,6	2	
4.	Mövzu 4. Turizm siyasətində zonalaşdırma, layihələr və marketing planı Plan: 1. Planlaşdırmada zonalaşdırma 2. Dövlət və şəxsi sektor fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi 3. Tur proqramların hazırlanması və planlaşdırılması 4. Turizmdə layihənin hazırlanma və həyata keçirilməsi mərhələləri 5. Bazarın planlaşdırılması və marketing strategiyası Mənbə:4,5,6	2	
5.	Mövzu 5. Dünya iqtisadiyyatında turizm siyasəti. Dünya turizminin inkişaf perspektivləri. Plan: 1. Dünya iqtisadiyyatında turizmin inkişaf templəri 2. Dünya iqtisadiyyatının inkişafında dövlətlərin turizm siyasəti 3. Turizm siyasətinin ölkələrin ödəmə balansına təsiri 4. Dünya turizminin inkişaf perspektivləri 5. Xarici ölkələrin aqroturizm siyasəti və inkişafı təcrübəsi 6. Böyük Britaniya və Fransanın turizm siyasəti Mənbə:3,4,5,6	4	

6.	Mövzu 6. Beynəlxalq turizm iştirakçılarının turizm siyasəti və hüquqları Plan: 1. Dövlətin beynəlxalq turizm münasibətlərində iştirakının xüsusiyyətləri 2. MDB ölkələrinin turizm siyasətinin formalaşması mərhələləri 3. Ölkələrin turizm siyasətinə uyğun turizm idarəçiliyinin təşkilati-hüquqi formaları 4. Turistlərin siyasi və hüquqi statusu problemi: beynəlxalq və milli aspektlər 5. MDB dövlətlərində turoperator və turagentlərin siyasi və hüquqi statusu 6. Beynəlxalq turizmin siyasətini formalaşdıran Manila Bəyannaməsi Mənbə:3,4,5,6	4	
7.	Mövzu 7. Turizm planlaşmasının vəzifələri və onun əsas istiqamətləri Plan: 1. Turizm marketinqi və turizm marketinqinin hədəfləri 2. Turizmin strateji planlaşmasının xüsusiyyətləri. 3. Azərbaycan turizm sənayesinin inkişafına dair strateji planlaşma Mənbə:4,5,6	2	
8.	Mövzu 8. Regional turizmin planlaşması və idarə olunmasının əsas istiqamətləri Plan: 1. Planlaşmanın mahiyyəti, turizmdə onun yeri və əsas formaları 2. Regional turizmin strateji planlaşması 3. Turizmin idarəçiliyinin xüsusiyyətləri 4. Turizmin biznes və kommersiya planlaşması 5. Turizm bazarının proqnozlaşdırılmasının təkmilləşdirilməsi istiqamətləri Mənbə:3,4,5,	2	
9.	Mövzu 9. Turizmdə investisiya siyasəti Plan: 1. İnvestisiya və turizmdə ondan istifadə xüsusiyyətləri 2. Turizmdə investisiyaların formalaşması mənbələri və istifadə istiqamətləri 3. İnvestisiyaların iqtisadi səmərəliliyi 4. İnvestisiyaların idarə edilməsi Mənbə:4,5	2	
10.	Mövzu 10. Regional turizm siyasəti və turizm ehtiyatlarının rayonlaşdırılması Plan: 1. Turizm siyasətinə uyğun ehtiyatlarından istifadənin rayonlaşdırılması 2. Turizm ehtiyatlarının rayonlaşdırılmasında qiymətləndirmə kriteriyaları 3. Ərazinin turizm potensialının məcmuu indeksi 4. Turizm siyasətində rayonlaşmanın xarici təcrübəsi 5. Regionlarda turizmə dövlətin himayəçilik siyasəti Mənbə:3,4,6	2	
11	Mövzu 11. Azərbaycanca turizm siyasətinin inkişafı perspektivləri. Turizmdə kadr siyasəti Plan: 1. Azərbaycanda dövlətin turizm siyasəti və onun istiqamətləri.	4	

2. Turizmde sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsinin dövlət siyasəti		
3. Ölkənin milli turizm qanunvericiliyi turizm siyasətinin tərkibi kimi		
4. Azərbaycanda turizmin maddi-texniki bazası və onun inkişafı		
5. Azərbaycanın turizm bazarının formalaşdırılması iqtisadi siyasətin tərkibi kimi		
6. Turizmde insan amili və onun tənzimlənməsi siyasəti		
7. Turizm firmalarında peşəkar kadr siyasəti və keyfiyyətin ölçülməsi		
<i>Mənbə: 3,4,5,6</i>		
Cəmi:	30	

XI. Fənn üzrə tələblər: Tələbə fənninin öyrənilməsi nəticəsində bacarmalıdır: Turizm siyasətinin formalaşmasına iqtisadi mexanizm və vasitələrin təsirini; Beynəlxalq turizm iştirakçılarının turizm siyasəti və hüquqlarını; Regional turizm siyasəti və turizm ehtiyatlarının rayonlaşdırılmasını; Azərbaycanda turizm siyasətinin inkişafı perspektivlərini.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri: Tələbə

- Dövlətin turizm tənzimlənməsinin əsas məqsədləri və vəzifələrini öyrənir;
- Turizm siyasətinin iqtisadi və qeyri-iqtisadi məqsədlərini müəyyənləşdirir;
- Turizmde layihənin hazırlanma və həyata keçirilməsi mərhələlərini öyrənir;
- Turizm siyasətinə uyğun ehtiyatlarından istifadənin rayonlaşdırılmasını öyrənir;
- Turizmde investisiyaların formalaşması mənbələri və istifadə istiqamətlərini təhlil edir.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında rəy və iradları:

XIV: Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları

1. Turizm siyasəti iqtisadi və sosial inkişafın tərkib hissəsi kimi
2. Dövlətin turizm tənzimlənməsinin əsas məqsədləri və vəzifələri
3. Turizm siyasətinin mexanizmləri, turizm proqramlarının təhlili.
4. Turizm sahəsində dövlət siyasətinin başlıca istiqamətləri
5. Turizm siyasətinin iqtisadi və qeyri-iqtisadi məqsədləri
6. Turizmde qiymət siyasəti
7. Turizmde maliyyə münasibətləri və maliyyə siyasəti
8. Turist fəaliyyətində vergitutuma siyasəti
9. Turizmde sığortalanmanın xüsusiyyətləri və sığorta siyasəti
10. Turizmde reklam işi və reklam siyasəti

II Kollokvium sualları

1. Turizmde planlaşdırılma siyasəti
2. Kurortların planlaşdırılması
3. Şəhər və yerli planlaşdırılma
4. Turizmin xüsusi növlərinin planlaşdırılması
5. Turizmin görməli yerlərinin planlaşdırılması
6. Planlaşdırmada zonalaşdırma
7. Tur proqramların hazırlanması və planlaşdırılması
8. Turizmde layihənin hazırlanma və həyata keçirilməsi mərhələləri
9. Dünya iqtisadiyyatında turizmin inkişaf templəri
10. Dünya iqtisadiyyatının inkişafında dövlətlərin turizm siyasəti

XV. İmtahan sualları:

1. Turizm siyasəti iqtisadi və sosial inkişafın tərkib hissəsi kimi
2. Dövlətin turizm tənzimlənməsinin əsas məqsədləri və vəzifələri
3. Turizm siyasətinin mexanizmləri, turizm proqramlarının təhlili.
4. Turizm sahəsində dövlət siyasətinin başlıca istiqamətləri
5. Turizm siyasətinin iqtisadi və qeyri-iqtisadi məqsədləri
6. Turizmdə qiymət siyasəti
7. Turizmdə maliyyə münasibətləri və maliyyə siyasəti
8. Turist fəaliyyətində vergitutuma siyasəti
9. Turizmdə sığortalımanın xüsusiyyətləri və sığorta siyasəti
10. Turizmdə reklam işi və reklam siyasəti
11. Turizmdə planlaşdırılma siyasəti
12. Kurortların planlaşdırılması
13. Şəhər və yerli planlaşdırılma
14. Turizmin xüsusi növlərinin planlaşdırılması
15. Turizmin görməli yerlərinin planlaşdırılması
16. Planlaşdırmada zonalaşdırma
17. Tur proqramların hazırlanması və planlaşdırılması
18. Turizmdə layihənin hazırlanma və həyata keçirilməsi mərhələləri
19. Dünya iqtisadiyyatında turizmin inkişaf templəri
20. Dünya iqtisadiyyatının inkişafında dövlətlərin turizm siyasəti
21. Turizm siyasətinin ölkələrin ödəmə balansına təsiri
22. Dünya turizminin inkişaf perspektivləri
23. Xarici ölkələrin aqroturizm siyasəti və inkişafı təcrübəsi
24. Böyük Britaniya və Fransanın turizm siyasəti
25. Dövlətin beynəlxalq turizm münasibətlərində iştirakının xüsusiyyətləri
26. MDB ölkələrinin turizm siyasətinin formalaşması mərhələləri
27. Ölkələrin turizm siyasətinə uyğun turizm idarəçiliyinin təşkilati-hüquqi formaları
28. Turistlərin siyasi və hüquqi statusu problemi: beynəlxalq və milli aspektlər
29. MDB dövlətlərində turoperator və turagentlərin siyasi və hüquqi statusu
30. Beynəlxalq turizmin siyasətini formalaşdıran Manila Bəyannaməsi
31. Azərbaycan turizm sənayesinin inkişafına dair strateji planlaşma
32. Planlaşmanın mahiyyəti, turizmdə onun yeri və əsas formaları
33. Turizmin biznes və kommersiya planlaşması
34. İnvestisiya və turizmdə ondan istifadə xüsusiyyətləri
35. Turizmdə investisiyaların formalaşması mənbələri və istifadə istiqamətləri
36. İnvestisiyaların iqtisadi səmərəliliyi
37. Turizm siyasətinə uyğun ehtyatlardan istifadənin rayonlaşdırılması
38. Turizm ehtyatlarının rayonlaşdırılmasında qiymətləndirmə kriteriyaları
39. Ərazinin turizm potensialının məcmuı indeksi
40. Turizm siyasətində rayonlaşmanın xarici təcrübəsi
41. Regionlarda turizm dövlətin himayəçilik siyasəti
42. Azərbaycanda dövlətin turizm siyasəti və onun istiqamətləri.
43. Turizmdə sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsinin dövlət siyasəti
44. Ölkənin milli turizm qanunvericiliyi turizm siyasətinin tərkibi kimi
45. Azərbaycanda turizmin maddi-texniki bazası və onun inkişafı
46. Azərbaycanın turizm bazarının formalaşdırılması iqtisadi siyasətin tərkibi kimi
47. Turizmdə insan amili və onun tənzimlənməsi siyasəti
48. Turizm firmalarında peşəkar kadr siyasəti və keyfiyyətin ölçülməsi

“Turizm siyasəti və planlaşdırılması” fənninin sillabusu 050810 –“Turizm işinin təşkili” ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə” kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (11 fevral 2025-ci il, protokol №6).

Kafedra müdiri:

Fənn müəllimi:

dos.A.T.Əfəndiyeva

dos.F.M.Zamanov